21. marraskuuta 2017 22:04

Hei vielä

Alaikäisten ulosottovelat olivat meillä OM:ssä tarkastelun kohteena ministeri Braxin aikana, jolloin eräänä oikeuspoliittisena hankkeena oli "lapsiystävällinen oikeus". Olin tuolloin ministeriön ulosottojohtajana. Yleisenä havaintona todettiin, että lapsia vastaan maksuunpantiin suoraan ulosottokelpoisia saatavia kuten terveyskeskus- ja sairaalamaksuja. Ääritapauksessa sairaalamaksu oli tullut niin aikaisessa vaiheessa, ettei lasta ollut kastettu. Maksuunpanossa saattoi velallisen nimenä olla "Virtanen, tyttövauva". Maksuunpano tapahtui potilaan mukaan. Tiedotimme asiasta velkojatahoja ja pyysimme harkitsemaan, voisiko maksuunpano tapahtua lapsen huoltajaa vastaan. Tapahtuikin selkeä muutos ja alaikäisten ulosottovelkojen määrä putosi selvästi.

Sinänsä ulosottoasioita voi tulla hyvinkin nuoria vastaan; onhan ihminen syntymästään oikeuskelpoinen ja asianosaiskelpoinen. Aivan nuorille tulevat - sinänsä aivan oikein maksuunpannut - velat ovat usein perintö- tai lahjaveroja, metsänhoitomaksuja yms. joissa tapauksissa lapsi on saanut lahjana tai perintönä omaisuutta tai omistaa metsää tai kiinteistöjä ja huoltaja unohtaa suorittaa hänelle maksuunpannut maksut. Näitäkin on todella vähän.

Enimmät alaikäisten velat osuvat sitten luonnollisesti 15-18- vuotiaitten ryhmään. Siitä, minkä alaikäinen on omilla tuloillaan ansainnut, saa 15 vuotta täyttänyt määrätä. Tämän ikäluokan tyypillisiä ulosottoasioita ovat joukkoliikenteen tarkastusmaksut, pysäköintivirhemaksut, sakot, (mopo)vakuutukset jne.

Ulosottokaaren säännökset, joihin viittasin alaikäisten velkaantumisen osalta ja jotka voivat aiheuttaa ulosottomiehen ilmoituksen holhousviranomaiselle. ovat varmasti osaltaan vaikuttaneet alaikäisten velka-asioita vähentävästi. Maistraateilta saadun palautteen mukaan vanhemmat ovat yleensä hyvin huolestuneita ja korjaavat tilanteen nopeasti, jos viranomainen on heihin asian tiimoilta yhteydessä.

En tiedä, mistä nuo VVV:n antamat luvut ovat peräisin, mutta vaikuttavat oikeilta. Alaikäisten ulosottoasioiden määrä on laskenut selvästi.

Kysymys siitä, miten lapsen nimiin tehdään vanhemman velkaa, lienee tutkimaton sarka. Hyvin harvakseltaan törmätään tilanteisiin, joissa lapsen nimiin on rekisteröity auto tai muuta omaisuutta, joka aiheuttaa maksuja alaikäiselle. Tällöin yleensä lapsen vanhempi yrittää kätkeä omaisuuttaan ulosottomiehen ulottumattomiin, lapsen nimiin. Jos katsoo toimittamiani tilastoja, ei nuorilta alaikäisiltä löydy juurikaan ajoneuvoveroja, liikennevakuutuksia yms. Ovat luultavasti harvinaisia tapauksia. Tapahtuuko sitten esim. tavaran tilaamista alaikäisen nimiin ja sitä kautta hänen velkaantumistaan, en osaa sanoa. Yksittäisistä tapauksista joskus kuulee.

yt

Juhani Toukola

Valtakunnanvouti / Riksfogde
Valtakunnanvoudinvirasto /Riksfogdeämbetet
Kauppiaskatu 1/ Köpmansgatan 1, 20100 Turku/ Åbo
PL/ PB 330, 20101 Turku/Åbo
Ratapihantie 9/Bangårdsvägen 9, 00520 Helsinki/ Helsingfors
p./tel. +358295665151 (Turku/Åbo), +358295665181 (Helsinki, Helsingfors), +358505850511 (mobile)